

2010. évi... törvény a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről

Az Alkotmány azon rendelkezésével összhangban, miszerint a Kormány a feladatának ellátása során együttműködik az érintett társadalmi szervezetekkel, továbbá annak előmozdítása érdekében, hogy a jó kormányzás keretében a társadalom legszélesebb rétegei kapcsolódhassanak be a jogszabályok előkészítésébe, elősegítve ezzel a közjó érdekében a jogi szabályozás sokoldalú megalapozását, ezzel pedig a jogszabályok minőségének és végrehajthatóságának javítását, amelyek együtt a jó állam elengedhetetlen feltételei, a jogalkotásról szóló törvénnyel összhangban az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A törvény hatálya

1. § (1) E törvény hatálya a miniszterek által előkészített jogszabálytervezetek magánszemélyek, valamint nem állami és önkormányzati intézmények által történő véleményezésére (a továbbiakban: társadalmi egyeztetés) terjed ki.

(2) A törvény rendelkezései nem érintik az egyéb jogszabályokban szabályozott véleményezési jogosultságokat.

2. Alapelvek

2. § (1) A társadalmi egyeztetés során biztosítani kell, hogy az egyeztetési folyamatban a vélemények lehető legszélesebb köre jelenjen meg.

(2) A jogszabályok előkészítése során biztosítani kell az egyeztetések átláthatóságát és a minél teljesebb körű nyilvánosságot.

(3) A társadalmi egyeztetés során az abban részt vevők kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni.

II. FEJEZET

A JOGALKOTÁS TERVEZÉSE

3. A kormány jogalkotási terve

3. § A Kormány határozattal állapítja meg a törvények és a kormányrendeletek előkészítése céljából – a kormányprogram, az Országgyűlés és az Alkotmánybíróság döntései, a nemzetközi kötelezettségvállalások, továbbá az Európai Unió kötelezettségeivel való összhang megteremtésére vonatkozó követelmények alapján –, az Országgyűlés rendes ülészekeihez igazodóan, fél évre vonatkozó jogalkotási tervét, amely a felelősök megjelölésével meghatározza az elvégzendő jogalkotási feladatokat.

4. A miniszter jogalkotási tájékoztatója

4. § A miniszter közzéteszi a minisztérium honlapjának a jogszabály-tervezetek véleményezésére szolgáló felületén a Kormány jogalkotási tervezési időszakára vonatkozó jogalkotási tájékoztatóját. A miniszter jogalkotási tájékoztatója tartalmazza az általa előkészítendő jogszabálytervezetek címét, a szabályozás rövid tartalmi összefoglalását és a jogszabálytervezet közzétételének tervezett időpontját.

III. FEJEZET

A TÁRSADALMI EGYEZTETÉS

5. A társadalmi egyeztetésre vonatkozó közös szabályok

5. § (1) Társadalmi egyeztetésre kell bocsátani

- a) a törvények,
- b) a kormányrendeletek,
- c) a miniszteri rendeletek tervezeteit azok indokolásával együtt (a továbbiakban együtt: tervezet).

(2) A jogszabály előkészítéséért felelős miniszter (a továbbiakban: szakminiszter) döntése alapján a tervezettel együtt társadalmi egyeztetésre lehet bocsátani a jogalkotásról szóló törvényben meghatározott előzetes hatásvizsgálat összefoglalóját is.

(3) A tervezet társadalmi egyeztetésre bocsátását megelőzően a szakminiszter döntése alapján társadalmi egyeztetésre lehet bocsátani a tervezet koncepcióját.

(4) Nem kell társadalmi egyeztetésre bocsátani

- a) a fizetési kötelezettségekről,
- b) az ármegállapításról,
- c) az állami támogatásról, valamint
- d) szervezet alapításáról szóló jogszabályok tervezeteit.

(5) Nem bocsátható társadalmi egyeztetésre a tervezet, ha az egyeztetés a Magyar Köztársaság különösen fontos honvédelmi, nemzetbiztonsági, pénzügyi, külügyi, természetvédelmi vagy örökségvédelmi érdekeinek védelmét veszélyeztetné.

(6) Nem kell társadalmi egyeztetésre bocsátani a jogszabály tervezetét, ha annak sürgős elfogadásához kiemelkedő közérdek fűződik.

6. § (1) A társadalmi egyeztetésre bocsátásért, annak lefolytatásáért és a beérkezett vélemények feldolgozásáért a szakminiszter felelős.

(2) Ha az 5. § (1) bekezdés szerint közzétett törvénytervezet más törvény rendelkezései több, mint egyötödének módosítására irányul, a módosítani kívánt törvényt a honlapon a tervezett módosításokkal egységes szerkezetben, a tervezett módosításokat külön is megjelölve kell közzé tenni.

6. A társadalmi egyeztetés formái

7. § (1) A társadalmi egyeztetés formái a következők:

- a) a minisztérium honlapján való közzététel útján biztosított véleményezés, (általános egyeztetés) és
- b) a szakminiszter által bevont személyek vagy csoportok által történő közvetlen véleményezés (a továbbiakban: közvetlen egyeztetés).

(2) A szakminiszter, amennyiben indokoltnak tartja, az (1) bekezdésben foglalt formákon túl, az egyeztetés egyéb módjait is igénybe veheti.

7. Általános egyeztetés

8. § (1) Társadalmi egyeztetés keretében általános egyeztetés tartása minden esetben kötelező.

(2) Az 5. §-ban meghatározottak alapján társadalmi egyeztetésre bocsátott tervezetet, koncepciót, hatásvizsgálat összefoglalóját közzé kell tenni a minisztérium honlapján, amelyre megfelelő felületet kell biztosítani.

9. § (1) A minisztérium honlapján bárki véleményt nyilváníthat az adott jogszabály tervezetéről. A vélemények beérkezéséről visszaigazolást kell küldeni.

(2) A miniszter a beérkezett véleményeket, a véleményező nevét és e-mail címét – visszaigazolás küldése, a minisztérium honlapján való közzététel, valamint a 12. §-ban meghatározott utólagos véleményezés céljából – legkésőbb a véleményezett jogszabály hatálybalépésétől számított másfél évig kezeli.

(3) Minden beérkezett véleményt a minisztérium honlapján szöveghűen közzé kell tenni. Nem tehető közzé az a vélemény, amelynek névvel (megnevezéssel) együtt történő közzétételéhez a véleményező nem járult hozzá. A vélemények közzététele és az azzal kapcsolatos adatkezelés szabályairól a véleményezőt a minisztérium honlapján megfelelően tájékoztatni kell.

(4) Nem tehető közzé a vélemény azon része, amely minősített adatot, üzleti, bank-, biztosítási, értékpapír-, vagy pénztár titkot tartalmaz, sérti a közérkölcset, vagy mások személyhez fűződő jogait, illetve ha az a tervezet tárgyához nyilvánvalóan nem kapcsolódik.

(5) A közzétett tervezeteket és az azokhoz érkezett véleményeket a közzétételtől számított egy évig nem lehet a minisztérium honlapjáról eltávolítani.

10. § (1) A tervezetet a kormányzati szervekkel való egyeztetésre bocsátással egyidejűleg úgy kell közzétenni, hogy mindenki számára megfelelő idő álljon rendelkezésre a tervezet érdemi megítéléséhez és véleményének kifejtéséhez, továbbá a jogszabály előkészítőjének arra, hogy a beérkezett véleményeket, javaslatokat érdemben mérlegelhesse.

(2) Az általános egyeztetésre nyitva álló határidőt a szakminiszter állapítja meg azzal, hogy az csak különösen indokolt esetben lehet 15 napnál kevesebb, valamint 30 napnál több.

11. § A jogszabály előkészítője mérlegeli a beérkezett véleményeket és azokról, valamint az elutasított vélemények esetében - a nyilvánvalóan alaptalan, vélemények kivételével - az elutasítás indokairól összefoglalót készít, amelyet a minisztérium honlapján közzétesz. A jogszabály előkészítőjét egyedi válaszadási kötelezettség nem terheli.

12. § (1) A törvény, a jelentősebb kormányrendelet és miniszteri rendelet hatálybalépését követő egy év elteltével, valamint a szakminiszter döntése alapján a jogalkotási törvényben meghatározott utólagos hatásvizsgálattal egyidejűleg, legalább hatvan napon keresztül a minisztérium honlapján megfelelő felületet kell biztosítani arra, hogy a jogszabály végrehajtásával kapcsolatos észrevételeket, problémákat, valamint a jogszabály módosítására vonatkozó javaslatokat bárki jelezhesse a jogszabály előkészítőjének.

(2) A jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos vélemények megtételének lehetőségéről – kivéve az utólagos hatásvizsgálattal egyidejűleg történő véleményezést - elektronikus úton értesíteni kell mindazokat, akik a jogszabálytervezet előzetes egyeztetése során véleményt nyilvánítottak.

(3) A jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos vélemények esetében a 9. § és 11. § rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.

8. Közvetlen egyeztetés

13. § (1) A szakminiszter hosszú távú, szoros együttműködést alakíthat ki különösen azokkal

a) a civil szervezetekkel,

b) egyházakkal,

c) érdekképviselői szervezetekkel,

d) köztestületekkel,

e) felsőoktatási intézményekkel, tudományos intézetekkel, valamint

f) a gazdasági szféra azon képviselőivel,

amelyek meghatározott jogterületek szabályozásának előkészítésében megfelelően széles társadalmi érdeket jelenítenek meg és készek a kölcsönös együttműködésre (a továbbiakban: stratégiai partner).

(2) Az együttműködés feltételeit és kereteit a stratégiai partnerrel határozott időre kötött megállapodásban kell rögzíteni, amely legkésőbb a szakminiszter megbízatásának megszűnéséig tart.

(3) A megállapodásban rögzíteni kell különösen

- a) az együttműködés célját,
- b) azokat a tárgyköröket, amelyekkel kapcsolatos jogszabályok előkészítésében együttműködnek,
- c) a kapcsolattartás módját,
- d) a véleményalkotáshoz szükséges információkhoz való hozzáférés szabályait,
- e) a megállapodás időtartamát.

(4) A megállapodást a minisztérium honapján mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni.

14. § (1) A társadalmi egyeztetés közvetlen formájának alkalmazása során törekedni kell a jogszabály előkészítés hatékonyságára, valamint arra, hogy a közvetlen egyeztetésben minél több érdekelt vegyen részt.

(2) A szakminiszter a stratégiai partnereken kívül más is bevonhat az érintett tervezet közvetlen egyeztetésébe.

(3) A szakminiszter kérelemre lehetőséget biztosíthat meghatározott jogszabály véleményezésében való részvételre.

15. § (1) A személyes részvétellel történő egyeztetés tartása esetén, a tárgyalás előtt a felkészüléshez szükséges megfelelő időben kell értesíteni a feleket a találkozó időpontjáról.

(2) A személyes úton történő egyeztetésről összefoglalót kell készíteni, amely a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közérdekű adatnak minősül.

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

16. § (1) E törvény a (2) bekezdésben foglalt kivétellel 2011. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 17. § 2012. január 1. napján lép hatályba.

17. § A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 18. § (2) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A képviselő-testület rendeletben meghatározza azoknak a fórumoknak a rendjét (község-, várospolitikai fórum, városrész tanácskozás, falugyűlés stb.), amelyek a lakosság, a társadalmi szervezetek közvetlen tájékoztatását, az önkormányzati rendeletek és a fontosabb döntések előkészítésébe való bevonását szolgálják. Ezek állásfoglalásáról és az ott felmerült kisebbségi véleményekről tájékoztatni kell a képviselő-testületet.”

18. § E törvény hatálybalépésével hatályát veszti

- a) az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény 9 - 10. §-a.
- b) a lobbitevékenységről szóló 2006. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Ltv.)
- c) a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 5. § (2) bekezdés f) pontja,
- d) a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 25. § (2) bekezdése,
- e) az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 5. § (3) bekezdés j) pontja.
- f) a lobbitevékenységről szóló 2006. évi XLIX. törvény végrehajtásáról szóló 176/2006. (VIII. 14.) Korm. rendelet.

19. § (1) A lobbista és a lobbitevékenységgel érintett közhatalmi döntést hozó szerv az Ltv. szerinti, 2010. utolsó negyedévére vonatkozó tájékoztatót 2011. január 31-ig juttatja el a nyilvántartást vezető szervnek.

(2) A nyilvántartást vezető szerv 2011. február 15-ig közzéteszi az (1) bekezdés szerinti tájékoztatót. Az így közzétett tájékoztatónak 2014. január 1-ig elérhetőnek kell maradnia.

(3) A nyilvántartást vezető szerv az Ltv. szerinti nyilvántartást e törvény hatálybalépésével egyidejűleg lezárja, a folyamatban lévő nyilvántartásbavételi és törlési eljárást pedig megszünteti. Az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő bírságolási eljárást le kell folytatni. A nyilvántartásban foglalt adatokat a nyilvántartást vezető szerv 2014. január 1-jén törli.

Általános Indokolás

„Az emberek véleménye nem akadály, hanem maga a megoldás”. A Nemzeti Együttműködés Programja az idézett mondattal hitet tesz amellett, hogy Hazánkban – kapcsolódva a nyitott kormányzás elvéhez – a közjó előmozdítása érdekében, valamint a közérdek messzemenő szem előtt tartásával, kívánatos, hogy a társadalom legszélesebb rétegeinek legyen lehetősége arra, hogy a jogszabályok előkészítése során kifejezhesse véleményét, észrevételeit, javaslatait a készülő jogszabállyal kapcsolatban. Ennek érdekében szükség van a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvétel szabályainak megalkotására, amely biztosítja azon állandó kereteket, amelyek mentén a társadalom különböző rétegeinek érdekei érvényesülni tudnak a jogszabályok előkészítése során, ezzel biztosítva nagyobb legitimitációt az elfogadott jogszabályoknak, valamint azt, hogy minél jobb minőségű, az életviszonyoknak megfelelő jogszabályok születhessenek.

A jogalkotás rendjét az Alkotmány értelmében külön törvény szabályozza. A 121/2009. (XII. 17.) AB határozat 2010. december 31-ével megsemmisítette a jogalkotás rendjéről szóló 1987. évi XI. törvényt. Egy az Alkotmány 7. § (2) bekezdése alapján megalkotott jogszabálynak nem kötelezettsége, a jogalkotás valamennyi aspektusát szabályozza. Éppen ellenkezőleg, a jogalkotási törvényben indokolt a jogalkotásnak csak a legalapvetőbb szabályait lefektetni, a részletszabályokat pedig egyszerű törvényekben vagy egyéb jogszabályokban kell megállapítani. A jogszabályok előkészítése során alkalmazott társadalmi egyeztetés szabályait, tehát indokolt külön jogszabályban rendezni. Érdemes megjegyezni, hogy annak ellenére, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogalkotás során törvényben előírt általános egyeztetési kötelezettség megsértése önmagában nem eredményezi a megalkotott jogszabály érvénytelenségét (30/2000. (X.11.) AB hat., 26/2003. (V. 30.) AB hat., 11/2004. (IV.7.) AB hat.)

A jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló törvény, a jogalkotásról szóló új törvényhez kapcsolódva a jogszabály-előkészítés során alkalmazandó társadalmi egyeztetés keretszabályait kívánja meghatározni, megteremtve annak a lehetőségét, hogy a lehető legtöbb vélemény becsatornázásával és mérlegelésével megalapozott jogszabályok születhessenek. A törvényi szabályozás mindvégig figyelemmel van a lehető legszélesebb körű társadalmi részvétel lehetősége, valamint a jogszabály-előkészítés hatékonyságának biztosítása közötti egyensúly fenntartására.

A törvény a társadalmi egyeztetés két formáját – általános és közvetlen - szabályozza. A törvényben szabályozott közvetlen egyeztetés részben az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvénynek a jogszabály-előkészítés nyilvánosságára vonatkozó rendelkezéseit veszi át, illetve bővíti és tölti meg azokat valódi tartalommal. A törvény rendelkezéseinek értelmében a társadalmi egyeztetésre bocsátott jogszabályok tekintetében az előkészítés meghatározott pontján bárkinek lehetősége nyílik véleményt nyilvánítani az adott tervezetről. A társadalmi egyeztetés másik formája, a közvetlen egyeztetés pedig annak kereteit adja meg, hogy a jogszabályok előkészítése során közvetlenül is bevonhatóak legyenek azok a szervezetek, amelyek leginkább képesek az adott szabályozási tárgykörhöz kapcsolódó széles spektrumú vélemények képviselőit. E szervezetek szakmai reputációjuk révén segíteni tudják a jogszabály-előkészítés során a minőségi és hatékonysági szempontok érvényesülését.

A jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló törvény a 2006-ban elfogadott lobbitorvény - amely a gyakorlatban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket - hatályon kívül helyezésével mindenki számára egyenlő feltételekkel teremt lehetőséget a jogszabályok előkészítése során az adott szabályozással kapcsolatos véleményének kifejtésére.

Részletes Indokolás

Az 1. §-hoz

A törvény hatályáról rendelkezik, meghatározva a társadalmi egyeztetés fogalmát, melynek értelmében társadalmi egyeztetés a különböző jogszabálytervezeteknek a magánszemélyek és a nem állami és önkormányzati intézmények által történő véleményezése. A szándékosan tágran meghatározott alanyi kör az új jogalkotásról szóló törvényben foglalt fogalomra utal vissza. Ennek eredményeképpen gyakorlatilag a különböző érdekképviselői szervezetek, egyházak, társadalmi szervezetek, illetőleg a gazdasági társaságok is a társadalmi partnerek körébe tartoznak.

A (2) bekezdés garanciális rendelkezés, mely biztosítja a külön törvényekben szabályozott egyeztetési fórumok, intézmények, eljárások érintetlenül hagyását.

A 2. §-hoz

Meghatározza azon alapelveket, amelyeknek a törvény alkalmazásakor mindvégig érvényesülniük kell. Elsőként kell említeni a társadalmi egyeztetés azon legfontosabb alapelvét, miszerint abban lehetőleg minél több személy, illetve csoport véleményének kell megjelennie. Ennek célja, hogy ezáltal a társadalom széles rétegeinek véleménye, javaslata jusson el a jogszabály alkotásáért felelős szervekhez. Ennek egyik feltétele, hogy az állampolgárok és a nem kormányzati és állami intézmények tudomást szerezzenek a készülő jogszabályok tervezetéről. Ehhez szükséges a társadalmi egyeztetési folyamat nyilvánosságának minél teljesebb biztosítása és a folyamat átláthatósága.

A kölcsönös együttműködés elve a társadalmi egyeztetés során nyilvánvalóan nem a természetből fakadóan különböző érdekeket megjeleníteni kívánó csoportok érdekegyezőségét hivatott kikényszeríteni, hanem a társadalmi egyeztetés által elérni kívánt azon közös célt szolgálja, hogy a felek különböző érdekeik révén egyúttal különböző értékeket is bevigyenek a jogszabály-előkészítés folyamatába. Ezáltal gyakorlatilag a közérdek megjelenítése is lehetővé válik az egyeztetések folyamán.

A 3. §-hoz

Annak érdekében, hogy minél többen megfelelő időben értesüljenek arról, hogy egy adott időszakban milyen jogszabályok előkészítése várható, a Kormány jogalkotási tervet készít és tesz közzé. A Kormány jogalkotási terve tartalmazza, hogy az Országgyűlés soron következő rendes ülészakájához igazodóan az adott fél évben mely törvények és kormányrendeletek előkészítése várható. A jogalkotási tervben meg kell határozni a jogszabály előkészítéséért felelős minisztert. A jogalkotási terv elkészítése és kormány elé terjesztése az igazságügyért felelős miniszter feladata. A jogalkotási tervet mind a Magyar Közlönyben az adott félév előtt legkésőbb harminc nappal közzé kell tenni. A Kormány határozat formájában rendelkezik a jogalkotási tervről.

A 4. §-hoz

A miniszter a Kormány jogalkotási terve alapján, a minisztérium honlapján közzéteszi a Kormány tervezési időszakára vonatkozó jogalkotási tervét. A miniszter jogalkotási terve tartalmazza az általa előkészítendő jogszabálytervezetek – a miniszteri rendeleteket is ideértve – címét, a szabályozás rövid összefoglalóját, valamint a jogszabálytervezet kormányzati portálon történő közzétételének várható időpontját. A miniszter jogalkotási terve közzétételének, az abban foglalt információknak a jogalkotási tervhez képest szélesebb köre miatt, hangsúlyos célja a minél szélesebb körű tájékoztatás. Ezáltal mindenki számára hatékonyan tervezhető az adott időszakban készítendő jogszabályok véleményezése. A miniszter jogalkotási terve nem normatív jellegű, a miniszter arról tájékoztató formájában rendelkezik.

Az 5. §-hoz

A rendelkezés meghatározza azon jogszabályok körét, amelyeket társadalmi egyeztetésre kell bocsátani, valamint azokat az eseteket, amikor nem szükséges, illetve nem bocsátható egy jogszabálytervezet társadalmi vitára. A törvény a szakminiszter részére az említett jogszabály-tervezetek tekintetében kifejezetten lehetőséget biztosít az azokról készült koncepciók, illetve előzetes hatásvizsgálat összefoglalójának társadalmi egyeztetésre bocsátására. A törvény csak a központi jogszabályok tekintetében határozza meg a társadalmi egyeztetés szabályait. A helyi önkormányzati rendeletek előkészítése során alkalmazott társadalmi egyeztetés szabályait a törvény nem szabályozza. Ennek oka részben az, hogy az általános egyeztetés technikai feltételei nem minden településen adottak, de mindenekelőtt az, hogy az önkormányzati autonómia egyik legfontosabb eleme a helyi jogszabályok önálló megalkotása, melybe nem lenne célszerű az e törvényben foglalt részletességgel beavatkozni. Éppen ezért a helyi önkormányzati rendeletek megalkotásában való társadalmi részvétel szabályait is a helyi sajátosságok figyelembe vételével, a képviselő testület tudja legmegfelelőbb módon megállapítani. Jelen törvény 17. § -a úgy módosítja a helyi önkormányzatokról szóló törvény vonatkozó bekezdését, hogy a helyi önkormányzatoknak ezentúl minden esetben rendeletben kell szabályozniuk a helyi jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvétel szabályait.

A rendelkezés értelmében a törvények, a kormányrendeletek, valamint a miniszteri rendeletek tervezeteit kell társadalmi egyeztetésre bocsátani. Mivel nem indokolt minden jogszabály társadalmi egyeztetésre bocsátása, ezért a rendelkezés meghatározza azon szabályozási tárgyköröket – fizetési kötelezettség, ármegállapítás, állami támogatás, szervezet alapítása -, amelyek esetén nem szükséges, továbbá azokat a Magyar Köztársaság számára különösen fontos érdekeket, amelyek előrelátható sérelme esetén egyáltalán nem bocsátható egy jogszabály társadalmi egyeztetésre. A rendelkezés értelmében, amennyiben a jogszabály sürgős elfogadásához kiemelkedő közérdek fűződik, úgy a tervezetet nem kell társadalmi egyeztetésre bocsátani. A tervezet társadalmi egyeztetésre bocsátásáról a szakminiszter dönt. E szakasz rendelkezései részben átveszik az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény vonatkozó rendelkezéseit.

A 6. §-hoz

Lényeges, hogy a szóban forgó tervezetek társadalmi egyeztetésre bocsátásának lefolytatásáért felelős állami vezető kifejezetten is kimondásra kerüljön. Emellett a társadalmi egyeztetésben résztvevők helyzetét könnyíti meg az a rendelkezés, amely kötelezővé teszi a módosított jogszabály egységes szerkezetben történő közzétételét, amennyiben a módosítás a módosítandó jogszabály legalább egyötödét érinti. A számítás alapjául a módosítandó jogszabály paragrafusszáma szolgál.

A 7. §-hoz

Alapvetően a társadalmi egyeztetés két formáját határozza meg a rendelkezés.

Az első, az általános egyeztetés legfőbb jellemzője, hogy arra a minisztérium honlapján keresztül gyakorlatilag minden magánszemélynek és nem állami, és önkormányzati intézménynek lehetősége nyílik. A közvetlen egyeztetés lényege ehhez képest az, hogy arra – akár a miniszter kezdeményezésére, akár kérelemre – a miniszter döntése alapján kerül sor. Ebben az esetben ugyanúgy szóba jöhetnek különböző csoportok, illetve magánszemélyek is kérhetik meghallgatásukat.

Az említett két formán kívül a törvény kifejezetten is megnyitja a lehetőségét annak, hogy egyéb eszközök is igénybe vehetők legyenek a társadalmi egyeztetés hatékonysága, sikere érdekében. Ilyennek tekinthetők többek között különböző tájékoztató füzetek terjesztése, vagy fórumok, rendezvények szervezése is.

A 8. §-hoz

Fontos garanciális szabály, hogy az 5. §-ban meghatározottak szerint, társadalmi egyeztetés keretében általános egyeztetés tartása kötelező. Ez tehát nem csupán a jogalkotási tervben, illetve az adott miniszteri jogalkotási tájékoztatójában közzétett tervezetekre vonatkozik, hanem kizárólag az erről való tájékoztatást szolgálja. A (2) bekezdésben foglaltak szerint az 5. § alapján egyeztetésre bocsátandó tervezeteket, illetve a szakminiszter döntése alapján egyeztetésre bocsátott koncepciót és az előzetes egyeztetés összefoglalóját a minisztérium honlapján megfelelő felület biztosításával közzé kell tenni. A megfelelő felület az alapelvek között hangsúlyozott azon rendelkezéssel együtt értelmezendő, miszerint annak az egyeztetés keretében a társadalom minél szélesebb rétegeinek véleményét kell megalapoznia. Elősegítendő a véleményalkotást, a tervezetekkel együtt közzé kell tenni azok indoklását is, valamint az előzetes hatásvizsgálatról készült összefoglalót, kivéve azon részeit, amelyek közzététele sértheti a Magyar Köztársaság érdekeit.

A 9. §-hoz

A törvény céljával összhangban biztosítani kell, hogy a társadalom lehető legszélesebb köre fogalmazhassa meg véleményét a tervezetekkel kapcsolatban. Éppen ezért a minisztérium honlapján a jogszabályok véleményezésére biztosított felületen bárki véleményt nyilváníthat, illetve kifejezheti a tervezettel kapcsolatos észrevételeit, javaslatait. A beérkezett véleményekről a véleményezőnek az általa megadott e-mail címre a vélemény beérkezéséről visszaigazolást kell küldeni, ezzel biztosítva a vélemények sorsának nyomon követhetőségét.

A (2) bekezdés a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) rendelkezéseinek megfelelően tisztázza az adatkezelő kilétét, a kezelni kívánt adatok körét, az adatkezelés célját, és időtartamát. Az adatkezelés legkésőbbi időpontja meghatározásának alapja a véleményezett jogszabály hatálybalépése, mivel az utólagos véleményezésre nyitva álló határidő számítása is ehhez kapcsolódik. Az adatok törlésére természetesen előbb is sor kerülhet, amennyiben az említett célok eléréséhez azok kezelése már nem szükséges. Fontos kiemelni, hogy adatkezelésnek minősül ebben az esetben az említett adatok gyűjtése, tárolása, közzététele, felhasználása és törlése is.

A beérkezett véleményeket a kormányzati portálon szöveghűen közzé kell tenni. Névvel vagy megnevezés nélküli vélemény nem tehető közzé, vagyis aki a neve (megnevezése) közzétételébe nem egyezik bele, annak véleménye eljut ugyan az tervezet előkészítőjéhez, de nem kerül közzétételre. Az Avtv. fontos szabálya, hogy az adatkezelésbe való beleegyezés csak akkor tekinthető érvényesnek, ha az adatkezelés szabályairól a véleményezőt megfelelően tájékoztatják. Ennek megfelelően a minisztérium honlapján a vélemények megtételét megelőzően a közzététel és az adatkezelés legfontosabb szabályairól a véleményezőt tájékoztatni kell. Vélemények csupán e feltételek elfogadása után küldhetők be.

Nem lehet a kormányzati portálon olyan véleményt közzétenni, amely a közérkölcöt, vagy mások személyhez fűződő jogait sérti, illetve annak nyilvánvalóan nem a tervezet véleményezése a tárgya. Az együttműködés elve például e szabályok betartása fényében értelmezendő.

A közzétett tervezeteket, valamint az ahhoz érkezett véleményeket az Eitv. rendelkezéseivel összhangban a közzétételtől számított egy évig nem lehet a minisztérium honlapjáról eltávolítani.

A 10. §-hoz

Annak biztosítása érdekében, hogy a társadalmi partnerek szakmailag megalapozott véleményt tudjanak nyilvánítani a társadalmi egyeztetésre bocsátott tervezetekről, fontos, hogy megfelelő idő álljon rendelkezésükre. A tervezeteket a Kormány ügyrendjében meghatározott közigazgatási egyeztetésre bocsátással egyidejűleg kell közzétenni a minisztérium honlapján. A tervezetek véleményezésére nyitva álló határidőt a szakminiszter állapítja meg. A határidő nem lehet kevesebb 15 napnál és nem lehet több 30 napnál. A szakminiszter különösen indokolt esetben ettől eltérő határidőt is megállapíthat. Ilyen

indokolt eset lehet, ha a jogszabály terjedelme miatt a 30 napos határidő sem lenne elegendő arra, hogy a társadalmi egyeztetésben részt vevők megalapozott véleményt tudjanak adni a jogszabály egészéről.

A 11. §-hoz

A beérkezett vélemények feldolgozásáért a jogszabály előkészítője felelős. A vélemények feldolgozásának keretében összegezni kell a beérkezett véleményeket, és azokat a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venni a jogszabálytervezet kialakítása során. A beérkezett véleményekről összefoglalót kell készíteni, amelynek a beérkezett vélemények lényegi tartalmán túl tartalmaznia kell az elutasított vélemények esetében az elutasítás rövid indokait. Nem kell indokolni az elutasítást abban az esetben, ha az nyilvánvalóan alaptalan. A jogszabály előkészítőjét az összefoglaló előkészítésén túlmenően egyéni válaszadási kötelezettség nem terheli.

A 12. §-hoz

Mivel a jogalkotó a jogszabály megalkotásakor a lehető legnagyobb körültekintés esetén sem tud minden körülményre figyelmet fordítani, illetve minden jövőbeni lehetőséget előre mérlegelni, ezért különösen fontos, hogy a jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok visszacsatolásra kerüljenek a jogszabály előkészítőjéhez, aki adott esetben a szükséges ismeretek birtokában gondoskodhat a jogszabály vitatott rendelkezéseinek módosításáról. Ennek érdekében teremti meg a törvény annak a lehetőségét, hogy a jogszabálytervezetek előzetes véleményezésének mintájára a bárki a minisztérium honlapján véleményt nyilvánítson, észrevételt tegyen a jogszabály végrehajtásával kapcsolatban is. A végrehajtással kapcsolatos vélemények fogadására először a jogszabály hatálybalépését követő egy év elteltével kell lehetőséget biztosítani. Ezt követően a szakminiszter dönthet úgy, hogy a jogszabálynak a jogalkotásról szóló törvényben meghatározott utólagos hatásvizsgálatával egyidejűleg is lehetőséget biztosít arra, hogy a minisztérium honlapján bárki jelezhesse az adott jogszabály végrehajtásával kapcsolatos észrevételét. Az utólagos véleményezésről értesíteni kell minden olyan személyt, szervezetet, aki a jogszabály-előkészítés során már eljuttatta véleményét a minisztérium honlapján keresztül a jogszabály előkészítőjéhez. Az értesítési kötelezettség nem vonatkozik az utólagos hatásvizsgálattal egyidejűleg folytatott véleményezésre. Ennek indoka, hogy a törvény 9. § (2) bekezdése értelmében a véleményező adatait a jogszabály hatálybalépésétől számított másfél évig lehet kezelni. Ezzel a rendelkezéssel a törvény azt kívánja biztosítani, hogy az, aki már egyszer készségét fejezte ki arra, hogy véleményével segítse a jogszabály-előkészítő munkáját, az mindenképpen értesüljön a végrehajtással kapcsolatos vélemények megtételének lehetőségéről. A jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos vélemények esetében, a vélemények közzététele, valamint feldolgozása tekintetében a jogszabály-előkészítés során beérkezett véleményekre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A 13. §-hoz

A társadalmi egyeztetés általános egyeztetés melletti másik formája a közvetlen egyeztetés, amely semmilyen esetben sem helyettesítheti azt. A közvetlen egyeztetés célja, hogy a jogszabály előkészítője számára lehetőséget biztosítson arra, hogy közvetlenül vonjon be a jogszabály előkészítésének munkálataiba olyan, a jogszabálytervezet tárgykörében kimagasló szakmai teljesítményt nyújtó, vagy az adott tárgykör tekintetében széles társadalmi réteget megjeleníteni képes szervezeteket, intézményeket, amelyek nagyban segíthetik a jogszabály előkészítését. A közvetlen egyeztetés nem pusztán arra ad lehetőséget, hogy a véleményezők akár személyesen is kifejtessék a tervezettel kapcsolatos észrevételeiket, hanem arra is, hogy az általános egyeztetéssel ellentétben a szakminiszternek a jogszabály-előkészítése során bármikor egyeztetés keretében kérhesse az érintettek véleményét. A törvény e rendelkezése lehetőséget biztosít a szakminiszternek arra, hogy hosszú távú stratégiai partnerséget alakítson ki azon civilszervezetekkel, egyházakkal, érdekképviselői szervezetekkel, tudományos műhelyekkel, köztestületekkel, valamint a gazdasági élet azon képviselőivel, amelyek kiemelkedően segíthetik egy adott jogterülettel kapcsolatos szabályozások előkészítését. A közvetlen

egyeztetés elsősorban a rendelkezésben példálózva említett szervezetekkel történő stratégiai partnerekkel történik. Figyelemmel a lehetséges stratégiai partnerek sokszínűségére, valamint az együttműködés lehetséges formáinak nagy számára, az együttműködés részletes szabályait a törvény nem határozza meg. A rendelkezés értelmében a szakminiszter és a stratégiai partner az együttműködésük kereteit megállapodásban szabályozza. A megállapodást határozott időre lehet kötni, de a szakminiszter megbízatásának megszűnésével a megállapodás megszűnik. A megállapodásban rögzíteni kell az együttműködés alapvető szabályait, úgymint azokat a tárgyköröket, amelyekkel kapcsolatos jogszabályok előkészítésében együttműködnék, a kapcsolattartás módját, valamint a megállapodás időtartamát. A törvény alapelvei között felsorolt nyilvánosság és átláthatóság biztosítása érdekében a megállapodások nyilvánosak, azokat a minisztérium honlapján közzé kell tenni.

A 14. §-hoz

A közvetlen egyeztetésben résztvevők kiválasztása során a szakminiszternek végig figyelemmel kell lenni arra, hogy a jogszabállyal érintettek lehető legtágabb köre vegyen részt a jogszabály előkészítésében, valamint arra, hogy az egyeztetés a jogszabály-előkészítés hatékonyságát is szolgálja. A törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a szakminiszter a stratégiai partnereken kívül másokat is bevonhasson – akár kérelemre is – egy adott jogszabály előkészítése során történő egyeztetésbe.

A 15. §-hoz

A rendelkezés rögzíti a közvetlen egyeztetés keretében tartható a személyes részvétellel történő egyeztetés szabályait. A szabályozás célja annak biztosítása, hogy személyes találkozó tartása esetén megfelelő idő álljon az érintettek rendelkezésére annak érdekében, hogy megfelelően felkészülhessenek az egyeztetésre. A törvény alapelvei között felsorolt nyilvánosság és átláthatóság biztosítása érdekében a személyes részvétellel történő egyeztetésről összefoglalót kell készíteni, amely közérdekű adatnak minősül, amelyhez bárki hozzáférhet.

A 16. §-hoz

A törvény hatálybalépéséről rendelkezik.

A 17. §-hoz

Mivel a törvény a helyi önkormányzatok által kibocsátott rendeletek tekintetében, tiszteletben tartva az önkormányzatok autonómiáját, nem rendelkezik az előkészítésben való társadalmi részvétel szabályairól, ezért a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 18. § (2) bekezdését úgy módosítja, hogy a helyi önkormányzatoknak rendeletben kell szabályozniuk a helyi jogszabályok előkészítése során alkalmazandó társadalmi részvétel szabályait. A rendelkezés tekintettel arra, hogy a helyi önkormányzatoknak megfelelő idő álljon rendelkezésükre a rendelet megalkotására csak 2012. január 1-jén lép hatályba.

A 18. §-hoz

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

A 19. §-hoz

A lobbitevékenységről szóló 2006.évi XLIX. törvény hatályon kívül helyezésével kapcsolatos átmeneti rendelkezések.

